

Friðurin í vanda

Oddagrein

FLESTØLL fegnaðust, tá ið Oslo-avtalan millum Ísrael og Palæstinensisku fyribilsstjórnina varð undirritað. Fyri fyrstu ferð í mong ár var útlit til frið í Miðeystri. Við avtaluni viðurkendi Ísrael rætt Palæstinensarana til sjálvstýri í Gazageiranum og á Vestara bakka Jordans. Í sama viðfeingi viðurkendu Palæstinensar rætt Ísraels at vera til sum statur í tí gamla Palæstina.

MEN Osloavtalan hevur nøkur veik lið og hon hevur nógvar fíggjindar milum Palæstinensar eins og í Ísrael. Veikasta liðið er, at spurningurin um Jerusaleim ikki er greiddur. Hetta er ein sera torførur spurningur at greiða, av tí at báðir partar sum kunnugt kanna sær býin, og býurin er halgistaður hjá báðum tjóðum.

TEIR, ið eru ímóti Osloavtaluni, eru høgravongurin í Ísrael og teir víðgongdu palæstinensisku bólkarnir sum eitt nú Hamas. Tað er upplagt, at hetta má geva trupulleikar. Høgrastjórnin, sum jú er hart ímóti Osloavtaluni, skal tryggja, at hon verður sett í verk. Teir víðgongdu fremja grovan terror í sjálvum Ísrael fyrri at provokera Netanyahu-stjórnina at steðga friðargongdina. Tíverri bendir alt í lötuni á, at hetta fer at eydnast teimum.

GONGDIN í Miðeystri er sera vandamikil og friðararbeiðið eigur at verða bent aftur á kósina. Hetta kann bert verða gjørt, um umheimurin leggur trýst á partarnar. Umheimurin er í hesum sambandi USA. USA hevur sterka ávirkan á politikkin hjá einihvørjari ísraelskari stjórn. Hinvegin hevur ES stóra ávirkan á Palæstinensisku stjórnina, so tað er bert at vóna, at hesi bæði risaveldi kunnu ávirka gongdina tann rætta vegin.

Sosialurin

Vilhelm Johannesen, løgtingsmaður:

Løgmaður dugir ikki politiskt abc

Løgmanstræðin á ólavspøki í fjør segði nokk so nóg um politiskan ódugnaskap. Í ólavspøkurøðuni í ár beit lögmaður høvdið av allari skomm. Láturin rungaði í tingsalinum, og partamenn løgmanstræðin valla at hyggja upp av berari skomm, skrivur Vilhelm Johannesen m. a.:

Í dag fer løgtingið undir umrøðuna av løgmanstræðini á ólavspøki. Her fáa tingmenn so høvi at gera sínar viðmerkingar til hesa seinastu ólavspøkurøðuna hjá Edmundi Joensen. Av tí at eg ætli mær at taka orðið undir umrøðuni í tingingum, verður løgmanstræðin sum heild ikki viðgjørd í hesi greinini, men er ætlanin bert at taka eitt brot burtur úr røðuni.

Tá lögmaður tekur saman um, verður millum annað tikið soleiðis til:

»Hóast langt er eftir á mál, tá tað snýr seg um at rætta føroyska samfelagið uppáttur fíggjarliga og búskaparliga, so vísa tey seinastu hagtøluni, at framgongdin er ikki so stór í dag, sum fyrra helming av valskeiðinum, hóast ótálmaðan fiskiskap og harav fylgjandi meirinntøkur. Kanska er hetta lutvist orsakað av teimum tá nóg umrøddu sjálvtekuborðinum í løgtings fíggjarnevd.«

»Øll vita, hvat lögmaður sipar til, tá hann her tosar um eitt sjálvtekuborð í løgtings fíggjarnevd, ið eftir hansara tykki hevur órógvæð framgongdina, sum var í fyrra helmingi av valskeiðinum.

Tað er semjan, sum seks

av sjei fíggjarnevndarlimum gjørdur í desember 1995, um vit í heila tikið skuldu fáa eina fíggjarløg fyrri 1996. Í einum vanligum valskeiði er fyrra fíggjarløgir. Í hesum valskeiðinum hjá Edmund Joensen eita tær 1995, 1996, 1997 og 1998. Øll, uttan lögmaður, duga at siggja, at fíggjarløgini fyrri 1996 hoyrir til fyrra helmingin av valskeiðinum.

Og lesa vit so frágreiðingina frá búskaparráðnum, sum kom fyrri stuttum, so siggja vit, at bæði fíggjarárið 1995 og fíggjarárið 1996 fáa eitt framúr gott skoðsmál. Men verri stendur til, tá búskaparráðið metir um útlitini fyrri 1997 og 1998, og sambært fíggjarnevndarformanninum, sum er partamaður lögmanstræðin, so hava lögmaður, landstýrið og samgongan als ikki tamarhald á almennu útreiðslunum. Munurin í millum fíggjarárinu 1995 og 1996 øðrumegin og 1997 hinumegin, er stutt og greitt tann, at tey bæði fyrra árinu hevði javnaðarflokkurin á byrgdina av fíggjarmálum í landstýrinum og ein part av tíðini eisini leiðsluna í fíggjarnevdini.

Lat meg enda við at vendast aftur til sjálvtekuborðið hjá lögmanni. Um mánaðarskiðtið november/desember 1995 kom vátt í reiðrið hjá sambandsflokknum. Ó-

semjan stóðst serliga millum lögmann og fíggjarnevndarformannin. Úrslitið varð, at fíggjarnevndarformaður tók seg úr sambandsflokknum og úr samgonguni og segði seg frá sum fíggjarnevndarformann, men varð kortini sitandi sum limur í fíggjarnevdini. Undirritaði varð biðin um at taka við sum fíggjarnevndarformaður fyrirlis. Eg jattaði og fyrsta stóra málið varð at fáa fíggjarløgarruppskið hjá landsstýrinum samtykt.

Politiska støðan var nú tann, at samgongan átti bert trýggjar av sjei fíggjarnevndarlimum, og 16 av 32 sessum í løgtinginum. Tí varð neyðugt at gera eina semju um fíggjarløgina. Úrslitið varð, at seks av sjei fíggjarnevndarlimum gjørdust eina semju og fíggjarløgini varð samtykt í løgtinginum við 26 atkvøðum.

Hendan semjan kostaði umleið 11 milliónir krónur. Ein sera lágur prisur, tá hugsað verður um, at javnvágin á fíggjarløgini var umleið 2,6 milliardir krónur. Tann, sum ikki skilir, at ein politisk semja millum fleiri flokkar og fleiri persónar, hevur sín pris, og at hetta er ein týðandi partur av politiska abcnetur, er politiskur analfabetur.

Tvær ólavspøkur á tað hevur lögmaður nú tosað

Tá lögmaður aftur tosar um sjálvtekuborðið í fíggjarnevdini, fer Vilhelm Johannesen at hugsa um orðið sum sigur, at smár fuglar verpa smá egg...

um sjálvtekuborðið í fíggjarnevdini. Jú, mangur hugsar um orðatakið sum sigur, at smár fuglar verpa smá egg.

Klaksvík, 4. august 1997
Vilhelm Johannesen

Lesarabrøv

Veruligu brotsmenninir í

Karl Nolsøe/Cand Polit - skrivur í bløðunum hetta: »Brotsmaðurin í føroyskum-donskum víðurskiptum hevur altíð verið føroyingur, føroyingur/Dimmalætting tann 25. juli 1997.

Men orðatakið sigur. »Ringur er fuglur, sum í sítt egið reiður dritur.«

Tað er til at undrast á, at ein eldri maður skal sápla sína egnu tjóð niður í sand

og øsku, men samstundis heirðar fremmanda tjóð langt upp um skýggini.

Sig mær eitt: »Er tað tilfíkt tey kalla fyrri fosturlandskærleiki???

Kann verða, at tey ungu ikki duga at finna upp á nakað sjálv, sum Karl sigur. Helst er orsökina tann, at etagurnar omanfyri ca. 80% ikki megna at verða sannar fyrmyndir fyrri tey ungu,

men sita í hesum luksurullustólunum til ein gjøgnumsnitspris upp á 200.000 kr pr. stk.

Vóru tað brotsmenn, ið góvu sítt liv og vórðu bombaðir niður á havsins botn undir krignum? Hesir menn, sum vágaðu lívið fyrri føroysku tjóðina? - Skulu danir verða rósir fyrri hetta? Skal Drotningin hava herar-klaup fyrri slíkt, tá ið hon

kemur til Føroyar á vitjan? Vónandi fer ongur »Føroyingur« at gríða hesum manni frá, hvør veruligi brotsmaðurin/brotsmenninir hava verið og eru í føroyskum-donskum víðurskiptum

Simun A. Klein
In Medias Res.